

ПОЗАКЛАСНА ТА ПОЗАШКІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ УЧНІВ У ШКОЛАХ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

Ірина Постоленко, канд. пед. наук, доцент

*Уманський державний педагогічний
університет імені Павла Тичини*

м. Умань, Україна

Метою дослідження є аналіз педагогічного процесу в школах Великої Британії, а саме його виховного компоненту, організації позакласної і позашкільної роботи з учнями. Як показує досвід, залучення учнів до позакласної та позашкільної роботи сприяє підвищенню результатів їх успішності в навчанні. Але, враховуючи той аспект, що учні мають досить завантажений графік навчання у школі, у багатьох британських школах вчителі намагаються не перевантажувати учнів позакласними та позашкільними заняттями.

Учні переважно залучають до таких видів діяльності: танці (Dance), драмгуртки (Drama), гуртки порятунку життя (Life-saving), плавання (Swimming), гімнастика (Gymnastics), атлетика (Athletics), волейбол (Volleyball), нетбол (Netball), футбол (Football), бадмінтон (Badminton), аеробіка (Aerobics), баскетбол (Basketball). Вони мають також можливість відвідувати природничо-математичні гуртки (Science), комп'ютерні гуртки (Computing), мовні та технологічні гуртки (Languages and Technology Clubs), додаткові заняття з поглибленого вивчення математики (additional Mathematics groups), брати участь у хорі (Choirs) та шкільному оркестрі (School Orchestra). Клуби відпочинку дають змогу об'єднатися учням за спільними інтересами, займатися музикою, танцями, театральним мистецтвом, скаутингом, спортом, іграми, дизайном, виготовленням декоративних прикрас тощо. У вільний від занять час учні відвідують інші школи, промислові підприємства, фермерські господарства. Часто школярам також організовують подорожі до моря, місцевих церков, мистецьких галерей, музеїв, театрів і т.д. Крім того, учні беруть участь у спортивних змаганнях не лише серед

учнів школи, а й учнів інших шкіл графства.

У дослідженні розкрито, що регламентація позакласної та позашкільної освітньо-виховної діяльності, яка організована муніципальною владою передбачає залучення британських учнів всіх етапів навчання до відвідування закладів відпочинку та дозвілля, які працюють протягом 4, 5 год. на день (зазвичай, з 12.45 до 17.15). Кожний такий заклад, який є партнером школи і співпрацює зі школою на договірних засадах, розрахований на роботу з учнями після уроків, має адміністратора та розклад роботи, в якому вказуються день тижня, коли працює секція чи студія, відповідальний за роботу секції, кількість учнів, які відвідують секцію, місце та час проведення заняття. Зазвичай, заняття в клубах дозвілля та відпочинку тривають від 45 хв. до 1 год. 15 хв, залежно від специфіки заняття.

Виявлено, що на сучасному етапі працівники освіти і урядовці Великої Британії приділяють значну увагу виховній роботі, зокрема вони розробляють програми дозвілля для учнів, програми подорожей учнів, креативного розвитку учнів, догляду школярів за довірцями, міжнародного обміну тощо.

Зроблено висновки, що залучення учнів до позакласної та позашкільної діяльності дає учням змогу: розширювати кругозір; розвиватися фізично; розвивати командний дух та соціальні навички; вдосконалювати вміння керувати часом; формувати впевненість у власних можливостях; позбуватися стресового стану; розвивати почуття обов'язку.

Ключові слова: педагогічний процес, позакласна та позашкільна діяльність, виховна робота, програми дозвілля.